

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 409/2018-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. marca 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Jany Laššákovej a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na priekope 174/13, Žilina, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 CoPr 10/2016 z 29. novembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 118/2017 z 25. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 118/2017 z 25. októbra 2017 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 118/2017 z 25. októbra 2017 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Tatiany Polkovej, Na priekope 174/13, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 409/2018-11 z 13. novembra 2018 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), podľa v tom čase platného a účinného § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „pôvodný zákon o ústavnom súde“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoPr 10/2016 z 29. novembra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 118/2017 zo 25. októbra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti vyplývajú tieto skutočnosti:

„1. Sťažovateľ dňa 30.01.2015 podal na Okresnom súde Čadca žalobu o určenie neplatnosti písomného napomenutia proti Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca. Vec bola vedená pod sp.zn. 7Cpr/2/2015.

2. Okresný súd Čadca rozsudkom z 10.05.2016 č.k. 7Cpr/2/2015 - 104 zamietol žalobu sťažovateľa a zaviazal ho k povinnosti nahradiť žalovanej trovy konania. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil procesnými dôvodmi pretože, podľa jeho názoru sťažovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti písomného napomenutia.

3. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 29.11.2016 č.k. 8CoPr/10/2016-126 na odvolanie sťažovateľa rozsudok Okresného súdu potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % .

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25.10.2017 (doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa 10.11.2017) dovolanie sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29.11.2016 sp.zn. 8Co Pr/10/2016 odmietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Dovolací súd svoje rozhodnutie založil na právnom názore na otázku možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania, ktorý vyslovil veľký senát občiansko právneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19.04.2017 sp.zn. 1VCdo 2/2017 konštatoval, že : a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 C.s.p. je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežné uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C.s.p., c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ C.s.p., dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

6. S poukazom na označený právny názor dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania sťažovateľa len podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. a nezaoberal sa prípustnosťou dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., ktorý dôvod prípustnosti dovolania rovnako použil sťažovateľ.“

3. Podľa sťažovateľa právny názor vyslovený veľkým senátom občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu (ďalej len „veľký senát“) v uznesení sp. zn. 1 V Cdo 2/2017 z 19. apríla 2017 je v rozpore s princípom materiálneho chápania právneho štátu a práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Poukázal na to, že *„z dikcie ustanovenia § 420 a § 421 C.s.p. nevyplýva záver, že dovolanie môže byť prípustné len na základe jedného z dôvodov prípustnosti dovolania“, a nie je vylúčené, že „rozhodnutia odvolacích súdov môžu trpieť tak vadami zmätočnosti, ako aj nesprávnym právnym posúdením“.*

4. Sťažovateľ namietal porušenie ním označených práv aj napadnutým rozsudkom krajského súdu ako súdu odvolacieho. Podľa jeho názoru *„zamietnutie žaloby z procesného dôvodu (nepreukázanie naliehavého právneho záujmu je procesný dôvod neúspechu žalobcu v konaní) bez prieskumu argumentov sťažovateľa uvedených v žalobe nestranným súdom je v rozpore so zásadou zákazu denegatio iustitiae“.* Sťažovateľ v súvislosti s uvedeným poukázal aj na ďalej uvedené:

„18. Určovacia žaloba v sťažovateľovom prípade nesmeruje k určeniu právneho vzťahu alebo práva (klasická určovacia žaloba), ale je formou ochrany a satisfakcie zamestnanca (sťažovateľa) proti svojvoľnému konaniu zamestnávateľa. Tento typ určovacej žaloby (rovnako ako v prípade ochrany osobnosti, podľa § 11 a nasl. zák. Obč. zák.) nevyžaduje preukázanie naliehavého právneho záujmu ako procesnej podmienky pre konanie o merite veci. Rozhodnutie odvolacieho súdu nedáva žiadnu odpoveď na túto podstatnú odvolaciu námietku a absencia právneho stanoviska v rozhodnutí odvolacieho súdu na označený odvolací argument znamená v konečnom dôsledku nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu.

19. Ak boli konajúce súdy iného názoru a podmienili procesnú prípustnosť určovacej žaloby preukázaním naliehavého právneho záujmu, mali svoj vnútorný konflikt medzi procesnou prípustnosťou žaloby a ústavou priznaným právom na súdnu ochranu zamestnanca vyriešiť materiálnym chápaním ústavou priznaného práva na súdnu ochranu. Pri materiálnom chápaní práva na súdnu ochranu nemá miesto prepiaty formalizmus, a preto mali konajúce súdy povinnosť, poskytnúť priestor sťažovateľovi na prednesenie skutkových, právnych a k veci sa vzťahujúcich procedurálnych argumentov na svoju obranu a nie jeho žalobu zamietnuť z formálnych procesných dôvodov.

20. V neposlednom rade podľa názoru sťažovateľa existuje aj jeho naliehavý právny záujem na určení neplatnosti aktu zamestnávateľa, pretože žalobou napadnutý úkon zamestnávateľa, sťažovateľovi zostáva založený v jeho osobnom spise a bude ho sprevádzať jeho ďalším profesionálnym životom. Je preto logické (a naliehavé), že sa domáha ochrany proti označeniu porušovateľa pracovnej disciplíny, ktoré označenie objektívne marí jeho ambície ďalšieho profesionálneho postupu...

27. Zamietnutie žaloby a potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie z procesných dôvodov je v okolnostiach prípadu takým porušením procesných práv sťažovateľa odvolacím súdom, ktoré si vyžaduje zásah ústavného súdu, pretože dovolací súd ochranu jeho základného práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu neposkytol. “

5. Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1/ Základné právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivý proces priznané čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.10.2017, sp.zn. 4Cdo118/2017 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 29.11.2016 sp.zn.8CoPr/10/2016 porušené bolo.

2/ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.10.2017, sp. zn. 4Cdo 118/2017 a rozsudok Krajského súdu v Žiline z 29.11.2016 sp.zn. 8CoPr/10/2016 zrušuje a Krajskému súdu v Žiline prikazuje vo veci znovu konať.

3/ [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie vo výške 6.000,-EUR (slovom šesť tisíc eur), z ktorého je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu sumu 3. 000,- Eur (tri tisíc eur) a Krajský súd v Žiline je povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu sumu 3. 000,- Eur (tri tisíc eur).

4/ Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Žiline sú povinní solidárne uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet právnej zástupkyne JUDr. Tatiany Polkovej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

6. Ústavný súd 16. novembra 2018 vyzval krajský súd a najvyšší súd, aby sa vyjadril k vecnej stránke sťažnosti a zaujal stanovisko k možnému upusteniu od ústneho

pojednávania vo veci. Zároveň bol krajský súd a najvyšší súd požiadaný o zaslanie kompletného spisového materiálu k predmetnej veci.

7. Krajský súd doručil 6. decembra 2018 ústavnému súdu vyjadrenie a zberný spis. Najvyšší súd doručil 11. decembra 2018 ústavnému súdu vyjadrenie a zberný spis. Z označených vyjadrení vyplýva, že obe označené súdy vyjadrili súhlas s upustením od ústneho pojednávania o sťažnosti. K jej vecnej stránke predsedníčka krajského súdu uviedla, že jej neprináleží posudzovať vecnú správnosť jednotlivých rozhodnutí krajského súdu vrátane posúdenia náležitostí ich odôvodnenia. Ide výlučne o takmer bezprostredné právne posúdenie záverov súdu a nie je možné zo strany krajského súdu ako inštitúcie zaujať konkrétne právne stanovisko. K vyjadreniu krajského súdu bolo priložené aj vyjadrenie sudkyne spravodajkyne, ktoré podľa predsedníčky krajského súdu je možné považovať aj za vyjadrenie samotného krajského súdu. Sudkyňa spravodajkyňa v podstatnej časti svojho vyjadrenia uviedla:

„Krajský súd zotrváva na dôvodoch svojho rozhodnutia, v ktorom sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným okresným súdom a jeho právnym posúdením, ktorým súd žalobu žalobcu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na podaní žaloby na určení neplatnosti upozornenia daného žalobcovi zo strany žalovaného na porušenie pracovnej disciplíny. Má za to, že v odvolacom konaní sa zaoberal všetkými námietkami žalobcu v odvolaní a s týmito sa v odôvodnení rozhodnutia aj vysporiadal. Z toho dôvodu odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku...“

8. Najvyšší súd k vecnej stránke sťažnosti vo svojom vyjadrení v podstatnom uviedol:

«1. Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadaní pléna 25. apríla 2018 v konaní o zjednotení odchylných právnych názorov senátov podľa § 6 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Ústavnom súde“), prijal uznesením pléna sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 toto zjednocujúce stanovisko.

„Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Vyššie uvedené je obsahom nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 29/2018 z 22. mája 2018.

2. Po tomto náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky aj v ďalších rozhodnutiach Ústavný súd Slovenskej republiky (napr. sp. zn. IV. ÚS 49/2018 zo 16. mája 2018) v súvislosti s nepripustením kumulácie dovolacích dôvodov vyslovil, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.»

9. Z týchto dôvodov zastáva najvyšší súd názor, že sťažovateľom označené práva boli rozhodnutím najvyššieho súdu porušené.

10. Označené vyjadrenia najvyššieho súdu, ako aj krajského súdu zaslal ústavný súd 13. decembra 2018 právnej zástupkyňi sťažovateľa s možnosťou zaujať k nim stanovisko a zároveň požiadal aj o vyjadrenie k možnému upusteniu od ústneho pojednávania o sťažnosti.

11. Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila ústavnému súdu 14. januára 2019 stanovisko k vyjadreniam najvyššieho súdu a krajského súdu, v ktorom zároveň vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

12. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku uviedla:

„1.1 K obsahu vyjadrenia odporcu v 1/ rade z 05.12.2018 sťažovateľ k poukazu odporcu na zjednocujúce stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrené v uznesení pléna sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 pripomína, že uznesením veľkého senátu

Najvyššieho súdu SR z 21.03.2018, sp.zn. 1VCdo 1/2018 bola zjednotená rozhodovacia prax rozhodovacieho súdu tak, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 C.s.p. a § 421 C.s.p. je prípustná.

1.2. Po analýze vyjadrenia odporcu v 2/ rade sťažovateľ konštatuje, že ide o opakovanie dôvodov rozsudku odvolacieho súdu z 29.11.2016, sp.zn. 8CoPr/10/2016, ktoré odôvodnenie je sťažovateľovi dostatočne známe. S argumentáciou odvolacieho súdu sa sťažovateľ nemôže stotožniť, pretože jeho žaloba bola fakticky zamietnutá s procesných dôvodov bez relevantného prieskumu skutkových a právnych okolností veci. Pri materiálnom chápaní právneho štátu sa nemôže stať, aby občan dotknutý bezprávnym konaním iného subjektu nemal možnosť ochrany pred súdom alebo iným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľ nemal možnosť domáhať sa ochrany pred iným orgánom a preto sa s dôverou obrátil na súd. O existencii naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti písomného napomenutia zamestnávateľom sťažovateľa svedčí skutočnosť, že toto písomné napomenutie je aj v súčasnosti súčasťou jeho osobného spisu a sťažovateľ nemá žiadnu právnu možnosť dosiahnuť spravodlivosť len rozhodnutím súdu, ktorý preskúma skutkové okolnosti veci a jednoznačne určí platnosť alebo neplatnosť písomného napomenutia sťažovateľa jeho zamestnávateľom. Je povinnosťou súdu dotvárať právo vlastnou rozhodovacou činnosťou a preto pri absencii výslovného ustanovenia v pracovnoprávných predpisoch o možnosti obrany zamestnanca proti svojvôli zamestnávateľa je povinnosťou kompetentného orgánu v danom prípade súdu umožniť žalobcovi ochranu jeho záujmov v konaní pred súdom.

1.3. Sťažovateľ zotrváva na návrhu petitu tak, ako je špecifikovaný v sťažnosti a domáha sa zrušenia rozhodnutí dovolacieho i odvolacieho súdu aj s apelom na zásadu rýchlosti súdneho konania a ochrany vlastných práv v primeranej lehote, keď bezdôvodnému písomnému napomenutiu došlo pred viac ako 4-mi rokmi a počas tejto doby sprevádza sťažovateľa psychická trauma a beznádej z nemožnosti dosiahnuť právo a spravodlivosť. Z tohto dôvodu zároveň aj zotrváva na petite bod bodom 3 sťažnosti, ktorým sa domáha finančného zadosťučinenia.“

13. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých

zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 1. marca 2019 v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a §§ 2 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

II.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. V súlade s čl. II bod 2 písm. b) Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce pri predkladaní veci do senátu Mojmírom Mamojkom (sudca spravodajca) pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Jana Laššáková a Mojmír Mamojka. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. III. ÚS 409/2018 v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

19. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

20. Vychádzajúc z podstaty námietok sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu dovolacieho súdu ústavný súd konštatuje a vo svojej konštantnej judikatúre pravidelne pripomína, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

21. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

22. Všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

23. Zákaz kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania bol od prijatia rozhodnutia veľkého senátu sp. zn. 1 V Cdo 2/2017 z 19. apríla 2017 predmetom všeobecnej diskusie a kritiky odbornej verejnosti. Vzhľadom na nejednotnosť názorov ústavného súdu v otázke posúdenia ústavnej konformnosti takéhoto názoru vyjadreného v označenom uznesení veľkého senátu aplikovaného vo viacerých prípadoch bol aj predmetom zjednotenia názorov v pléne ústavného súdu podľa § 6 pôvodného zákona o ústavnom súde, pričom v konaní vedenom pod sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 bolo 25. apríla 2018 prijaté uznesenie pléna ústavného súdu s nižšie uvedeným stanoviskom, ktorým sú jednotlivé senáty podľa § 6 poslednej vety pôvodného zákona o ústavnom súde pri rozhodovaní v ďalších obdobných veciach viazané. Obdobne to platí podľa § 13 (nového) zákona o ústavnom súde.

24. „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (PLz. ÚS 1/2018).“

25. Ústavný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že predmetné stanovisko pléna je aplikovateľné aj na vec sťažovateľa, pretože najvyšší súd vo veci sťažovateľa neposúdil aj súbežne uplatnený dôvod prípustnosti jeho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Zároveň aj samotný najvyšší súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti s poukazom na predmetné stanovisko pléna ústavného súdu uviedol, že sťažovateľom označené práva boli napadnutým uznesením najvyššieho súdu porušené.

26. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd považoval za dostatočne preukázané, že sťažovateľ uplatnil aj dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia dovolacieho súdu je nepochybné, že najvyšší súd sa týmto dôvodom odmietol zaoberať s poukazom na rozhodnutie veľkého senátu, čím najvyšší súd v okolnostiach posudzovanej veci odňal dovolateľovi právo na prístup k súdu a porušil zásadu zákazu denegatio iustitiae, preto ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením dovolacieho súdu (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

27. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 133 ods. 1, 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

28. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením dovolacieho súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

29. V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

30. Vecným zaoberaním sa sťažnosťou vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ústavnému súdu bráni princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 in fine ústavy, a preto rešpektujúc zásadu vlastného sebaobmedzenia a zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09,

I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011) nepovažoval ústavný súd za potrebné zaoberať sa napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý bude predmetom posúdenia zo strany najvyššieho súdu po vrátení veci na ďalšie konanie. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol aj na zásadu minimalizovania zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje, sa vytvoril priestor na ochranu namietaného porušenia týchto práv v rámci sústavy všeobecných súdov (obdobne pozri napr. IV. ÚS 128/07, I. ÚS 643/2017). Ústavný súd preto sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovел (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

33. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 6 000 €, čo odôvodnil „*stratou dôvery v zákonné a spravodlivé rozhodovanie všeobecných súdov, stratou viery v spravodlivosť pri domáhaní sa svojich subjektívnych práv vyplývajúcich z pracovnoprávných pomerov a s pocitom frustrácie, keď po viac ako 30-tich rokoch poctivej a čestnej práce pri ochrane života a zdravia maloletých detí (sťažovateľ je primár pediatrického oddelenia) sa stal obeťou šikanovania zo strany zamestnávateľa a nedostalo sa mu súdnej ochrany, na ktorú má podľa vlastného názoru ústavou priznané právo*“.

34. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu

porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

35. Ústavný súd pri rozhodovaní otázky priznania finančného zadosťučinenia aplikoval zásadu spravodlivosti, zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

36. Ústavný súd primerané finančné zadosťučinenie nepriznal, pričom vychádzal z toho, že po vyslovení porušenia základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie sa náprava dosiahne zrušením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, vrátením veci na ďalšie konanie a tým, že najvyšší súd je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom ústavného súdu.

37. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd nevyhovel sťažnosti ani v časti požadovaného finančného zadosťučinenia (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

III.

38. Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľa si uplatnila trovy konania v sume 498,55 €.

39. Ústavný súd vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

40. Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2017 v sume 921 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 153,50 €. Ďalej má právna zástupkyňa sťažovateľa nárok aj na náhradu režijného paušálu v sume 9,21 € za dva úkony podľa vyhlášky vykonané v roku 2018. Pokiaľ ide o písomné podanie právnej zástupkyne k vyjadreniu krajského súdu a najvyššieho súdu doručené 14. januára 2019, ústavný súd za tento úkon právnej služby náhradu trov konania sťažovateľovi nepriznal, keďže podanie neobsahovalo žiadne argumenty alebo skutočnosti, ktoré ústavnému súdu neboli známe z predložených spisov, respektíve zo samotnej sťažnosti.

41. Na základe uvedených skutočností ústavný súd priznal celkovú náhradu trov konania v sume 325,42 €, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia (bod 3 výroku rozhodnutia).

42. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2019